

Falende schakelaar is brandrisico in glastuinbouw

Gebouwen door Redactie ElectricityMatters | 13-06-2017

Falend onderhoud aan elektrische installaties kan niet alleen tot stilstand leiden maar is bovendien een belangrijke brandoorzaak. In de glastuinbouwsector vestigt verzekeraar Achmea (Interpolis / Avéro Achmea) de aandacht op het onderhoud aan de generatorschakelaar in wk-installaties.

Peter van der Sar, risicodeskundige voor Achmeaklanten uit de glastuinbouw, stelt tijdens gesprekken over technische risico's vast dat ondernemers zich soms amper realiseren dat óók elektronica slijt. "Iedereen snapt dat bewegende onderdelen zoals een motor op termijn slijtage vertonen. Men weet vaak niet dat dit ook geldt voor elektrische installaties. Mijn collega's merken dit ook in andere sectoren. En we zien het terug in de ontwikkeling van schades en de oorzaak van branden."

Slijtage

In economisch moeilijke tijden is onderhoud een van de zaken die als eerste worden uitgesteld of niet uitgevoerd. Veel glastuinbouwbedrijven hebben de afgelopen jaren weinig verdiend. Zij besparen daarom op het onderhoud van hun warmtekrachtkoppelinginstallatie (wkk). De generatorschakelaar is hier een onderdeel van. Deze koppelt de generator aan de belichtingsinstallatie of het elektriciteitsnet en wordt in glastuinbouwbedrijven intensief benut. "De manier van belichten of terugleveren in de glastuinbouw heeft effect op slijtage. Veel bedrijven onderschatten dat ze meer dan welke sector dan ook de generatorschakelaar veel sterker belasten. Als ze starten met belichten of terugleveren, wordt de schakelaar op 100% belast. En bij het stoppen met belichten of terugleveren schakelt alles in één keer af."

Brand

Een goed werkende wkk-installatie en generatorschakelaar zijn essentieel voor de bedrijfscontinuïteit van het glastuinbouwbedrijf. Regelmatig onderhoud aan deze schakelaar is dan ook geen overbodige luxe, temeer omdat hij in glastuinbouwbedrijven vaak onderhevig is aan vocht en stof. Als de schakelaar niet functioneert, kan deze uitvallen of brand veroorzaken. Inkoop van stroom of plaatsing van een noodaggregaat om gewassen te redden, is duur. Bovendien leidt brand in de schakelaar steeds vaker tot brandschade aan de verdeelinrichting en wkk-installatie.

Productieketen

Vaak is de verzekeraar de eerste die de glastuinbouwondernemer op dit risico wijst. Een deel van het probleem ligt volgens Van der Sar in de lange weg die een schakelaar aflegt van producent naar eindgebruiker. Daartussen zitten paneelbouwers, wkk-leveranciers en leveranciers van totaalinstallaties voor de glastuinbouw. "De kans is klein dat de informatie van de producent over de noodzaak van onderhoud de eindgebruiker bereikt. Deze is zich daar niet altijd van bewust. Erkende installateurs weten het wel, maar zijn zelf onderdeel van de productieketen voor wk-installaties en staan in de huidige markt onder commerciële druk, waardoor dit thema geen hoge prioriteit heeft. Dit maakt dat wij als verzekeraar een grotere rol gaan spelen in de communicatie over het minimale onderhoud."

Bedrijfscontinuïteit

Een bijkomende uitdaging: vroeger maakte onderhoud aan de generatorschakelaar vaak deel uit van de onderhoudscontracten van wkk-leveranciers. Deze 'oude' contracten verdwijnen uit de markt. In de nieuwe contracten is onderhoud aan de generatorschakelaar vaak niet meer opgenomen. Een reden temeer voor Achmea om erop te wijzen. "Er zijn natuurlijk veel glastuinbouwondernemers die wél volop investeren in het onderhoud van hun installaties. Maar ook zij kunnen aanlopen tegen het feit dat in onderhoudscontracten een benadering is gekozen die niet volledig aansluit bij de onderhoudsvisie van de fabrikant. Omdat we bij herhaling zien dat deze schakelaars oorzaak zijn van brand, nemen we als verzekeraar onze verantwoordelijkheid om hierover in gesprek te blijven met glastuinbouwondernemers. We wijzen hen op de gevolgen van onvoldoende onderhoud in het belang van zijn bedrijfscontinuïteit en leveringszekerheid. We beoordelen de staat van onderhoud en hanteren dit als voorwaarde bij de dekking die we bieden. We maken de afspraak dat onze klanten de generatorschakelaar één keer per jaar laten onderhouden."

Vonkvorming

In wkk-installaties zitten ook schakelaars die als netschakelaar functioneren en een overstroomfunctie hebben. Ook zij dienen goed onderhouden te worden. Achmea tracht continu klanten hiervan bewust te maken. "Gelukkig merken we dat – óók bij wkk-leveranciers – het bewustzijn toeneemt." Welke rol ziet Van der Sar weggelegd voor producenten van schakelaars zoals Siemens? "Men zou de schakelaar standaard kunnen uitrusten met een teller. Bij een normale manier van schakelen is een schakelaar na 5.000 tot 10.000 schakelingen aan vervanging toe, maar als je op volvermogen afschakelt kan vonkvorming optreden. Volgens de voorschriften moet je hem op zo'n moment controleren. In de praktijk gebeurt dit nauwelijks en wordt ook niet bijgehouden hoe vaak op vol vermogen afgeschakeld is. Voor de eindgebruiker is het echter belangrijk om inzicht te hebben in de belasting van de schakelaar, zodat hij tijdig maatregelen kan nemen om stilstand of brand te voorkomen."

<https://electricitymatters.siemens.nl/gebouwen/falende-schakelaar-is-brandrisico-in-glastuinbouw/>